

MDLSZ bírói szabálykönyv - tervezet

1 Etikai kódex

1.1 Az MDLSZ bírókkal kapcsolatos elvárások, fontossági sorrendben:

1. **Biztonság:** a tettei és utasításai biztonságosak legyenek. Ennek **minden** megsértéséről jegyzőkönyvet készít az adott verseny fő versenybírója és a versenyellenőre, ami alapján a bírói bizottság intézkedik (figyelmeztet vagy alacsonyabb osztályba sorol) a megsértővel szemben. Példa a megsértésre: a bíró a hason fekvő, lábbal a nézők irányában elhelyezkedő lövőnek "tokba" vezényszót mond, aki ezt végrehajtva a nézők irányába fordítja a fegyverét.
2. **Biztonság:** megköveteli a biztonsági szabályok maradéktalan betartását. Ennek durva megsértéséről jegyzőkönyvet készít az adott verseny fő versenybírója vagy a versenyellenőre, ami alapján a bírói bizottság intézkedik (első előfordulásnál figyelmeztet). Példa a durva megsértésre: célkép felvétel közben lövést ad le a lövő, és ezért a bíró nem zárja ki..
3. **Biztonság:** törekszik arra, hogy képes legyen helyreállítani a biztonságot. Ennek érdekében megfelelő tudással és felszereléssel rendelkezik a lehető legtöbb vészhelyzet kezeléséhez. Példa: tud elsősegélyt nyújtani, vagy tűzveszélyes helyzetben van nála egy vödör víz..
4. **Igazságosság:** minden versenyzővel egyenlő módon bánik, mindenki számára azonos feltételeket teremt. Ennek durva megsértéséről jegyzőkönyvet készít az adott verseny fő versenybírója vagy a versenyellenőre, ami alapján a bírói bizottság intézkedik.
5. **Szabálykövetés:** ismeri és betartja a szabályok szellemét és betűjét. Ennek durva megsértéséről jegyzőkönyvet készít az adott verseny fő versenybírója vagy a versenyellenőre, ami alapján a bírói bizottság intézkedik.
6. **Hatékonyság:** a versenyt gyorsan és gördülékenyen vezeti. Ennek durva megsértéséről jegyzőkönyvet készít az adott verseny fő versenybírója vagy a versenyellenőre, ami alapján a bírói bizottság intézkedik. Példa a durva megsértésre: a verseny napján bejelenti, hogy nincs kedve esőben bírózni.
7. **Segítőkészség:** a versenyzőket segíti, kellemes kikapcsolódássá teszi a lövészetet.
8. **Nagykövet:** a versenyzők és a nézők (potenciális versenyzők) elsődlegesen és leggyakrabban az MDLSZ részéről a bírókkal találkoznak, ezért az ő viselkedésük alapján ítélik meg a szövetséget is; ezért a szövetséghez méltóan kell mindig viselkedniük bírói munkájuk során.

1.2 MDLSZ bírók magatartáskódexe

1. Megértem, hogy MDLSZ bírónak lenni nem jog, hanem kiváltság.
2. Az MDLSZ, és a lőtér minden biztonsági szabályát betartom.
3. Felismerem, hogy egyedül az én felelősségem, hogy átfogó, és naprakész ismereteim legyenek az aktuális szabályokról.

4. A verseny alatt, és azt megelőzően tartózkodom az alkohol, a tudatmódosítók, vagy azon gyógyszerek fogyasztásától, melyek negatívan befolyásolhatják azon képességeimet, melyek a bírói teendőim ellátásához szükségesek.
5. Soha nem beszélek másokkal fenyegető, bosszantó, vagy sértő módon.
6. Mindig határozottan, és igazságosan alkalmazom az MDLSZ szabályait döntéseimben. Felkészülök, hogy ezen alkalmakkor érhetően, és tömören adjam tudtára a döntésem okait akár a lövőnek, akár más MDLSZ tisztségviselőknél.
7. Az én feladatom hogy minden lövőt a legjobb képességeim szerint segítsem, és ne akadályozzam őket bosszantó és/vagy bürokratikus viselkedéssel.
8. A sportomat professzionális módon képviselem úgy viselkedésemmel, mint öltözetemmel, a főbíró által felállított elvárásoknak megfelelően.
9. A Bírói közösség egységének megkérdőjelezhetetlennek kell lennie, ezért tartózkodom minden olyan cselekedettől, amely megkérdőjelezheti a becsületességem, vagy tárgyilagosságom.
10. Azon fáradozom, hogy az MDLSZt a lehető legjobb színben tüntessem fel.
11. Megértem, hogy a fenti szabályok megsértése a versenyről való eltávolításomat / kizárásomat, a bírói kiváltságom, és akár az MDLSZ tagságom visszavonását is eredményezheti.

1.3 MDLSZ bírók megjelenése

1. Az MDLSZ ellátja az aktív tevékenységet végző bíróit szakáganként egységes pólóval és sapkával. Ezen pólók és sapkák meghatározó színe a piros.
2. Az MDLSZ bíróival szemben elvárás, hogy vagy a szakág nemzetközi szövetsége által aktuálisan javasolt, vagy az MDLSZ adott szakága által aktuálisan javasolt bírói pólót viseljen a hazánkban rendezett Európa- és Világbajnokságok megnyitóján.
3. Az egyéb versenyeken elvárás, hogy az MDLSZ bírói vagy a szakág nemzetközi szövetsége által az elmúlt 5 évben javasolt, vagy az MDLSZ valamely szakága által az elmúlt 5 évben javasolt bírói pólót viseljen. Indokolt esetben (pl. több napos verseny, miközben egyetlen szabályos pólóval rendelkezik a bíró) elfogadható az ettől való eltérés, de ekkor is piros alapszínű pólót kell viselnie.
4. Az MDLSZ bírói tiszta ruhában, betúrt pólóval dolgozzanak.
5. Az MDLSZ tagjainak tilos bírói pólót viselniük olyan versenyen, ahol kizárólag versenyzőként vagy nézőként vannak jelen.
6. Láthatóan viselik a testükön vagy a táskájukon a bírói igazolványt.

2 MDLSZ bírónak válás feltételei

1. Az MDLSZ versenyengedélyt kiváltott tagjai jelentkezhetnek bírónak valamely szakágon belül. (Természetesen külföldi bírók is dolgozhatnak bíróként MDLSZ versenyén, de ők nem számítanak az MDLSZ bírónak.)
2. A jelentkezővel szemben elvárás, hogy ismerje a szakág szabályait.
3. A bírói tanfolyamon vegyen részt, tegyen sikeres vizsgát.
4. A sikeres vizsgát követően a kijelölt mentor bírók közvetlen felügyelete mellett végezzen bírói munkát.
5. Legalább 3 mentorált bírózást követően a mentorok javaslata alapján a bírói bizottsági tag döntése alapján válhat bírónak. A lehetséges döntések: bíró lehet, további gyakorlat szükséges, nem lehet bíró (ez utóbbi esetben előről kezdheti az eljárást).
6. Első lépésként a legalacsonyabb besorolású bíróként kezd.
7. Különösen indokolt esetben, a szakágvezető és a bírói bizottsági tag közös javaslatára a bírói bizottság elnöke engedélyezhet eltérést a fentiektől, ami mindig egyedi döntés.
8. A bíró magasabb fokozatba sorolásának alapja általában az életében addig összesen, az adott szakágban összegyűjtött bírói pontjainak száma.

2.1 IDPA bírónak válás feltételei

1. A nemzetközi bírók (Certified Safety Officer -ek és Certified Chief Safety Officer -ek) a mentor bírók.
2. A jelentkezők korábban legalább 3 IDPA versenyen részt vettek, mint versenyzők (a szakágvezető vagy a bírói bizottsági tag ez alól felmentést adhat).
3. Az "új IDPA ismertető"-ben leírtakat ismerik a jelentkezők.
<http://idpa.belse.hu/idparuleflyerhu.pdf>
4. A nemzetközi tanfolyamon megjelenés feltételei:
 - a) legalább 6 hónapos nemzetközi versenyengedély
 - b) legalább 6 versenyen részt vett (nemzetközi versenyengedéllyel)
 - c) nemzeti IDPA bíró (tehát a tanfolyam+vizsga+3 mentorált bírózás után a bírói bizottság IDPA tagja pozitívan döntött)
 - d) alapfokú angol nyelvismeret
 - e) on-line teszt sikeres kitöltése
 - f) általában legalább fél évvel előre kiírásra kerülnek a nemzetközi tanfolyamok, az előzetes jelentkezésnek a fentiek nem feltételei.
5. A minősítő és Tier 1 versenyen versenyenként, a Tier 2 versenyen pályánként egy nemzetközi bírónak kell dolgoznia.

2.2 IPSC bírónév válás feltételei

1. A mentor bírók listája az MDLSZ honlapján megtalálható:
<http://mdlsz.sport.hu/download/2016/mentorbirok.pdf>
2. Legalább 5 mentorált bíróság az elvárás.
3. CRO-vá válás feltételei:
 - a) legalább 35 ponttal
 - b) ebből legalább 15 pont level III vagy magasabb versenyen
 - c) a fentiekkel rendelkező RO kérheti a CRO minősítését, amit a bírói bizottsági tag és a szakágvezető közösen bírál el.
4. RM-é válás feltételei:
 - a) legalább 55 ponttal
 - b) ebből legalább 21 pont level III vagy magasabb versenyen
 - c) legalább 2 versenyen MD vagy másod (deputy) RM gyakorlattal
 - d) a fentiekkel rendelkező CRO kérheti az RM-é való minősítését, amit a bírói bizottsági tag és a szakágvezető közösen bírál el.

2.3 IMSSU bírónév válás feltételei

1. Bírói (RO) tanfolyamra való jelentkezés feltételei:
 - a) Legalább 1 éves aktív versenyzés megléte, legalább 1. osztály szinten elért minősítés.
 - b) Előzetes vizsgálatot végez a bírói bizottsági tag a jelöltről, aminek során kikéri a versenytársak véleményét a jelöltről mint versenyző és sportember.
 - c) A jelöltnek a szakágról legyen megfelelő ismerete, hogy azt a szabályoknak megfelelően tudja irányítani. Legyen erélyes, ne legyen részleghajló, idősebb tapasztalt vagy elismert versenyzőket is tudja szabályoknak megfelelően irányítani, betartatni velük a rájuk is vonatkozó előírásokat.
2. A 2/5. pont kiegészítése: az RO tanfolyam és vizsga letétele után 1 évig csak segéd bíróként működhet, a vezető bírók egyben mentorok is.
3. Vezető bíró (Jury member) tanfolyamra való jelentkezés feltételei:
 - a) Legalább 35 bírói pont.
 - b) Legalább 3 éves aktív versenyzés megléte, legalább mester szinten elért minősítés.
 - c) Előzetes vizsgálatot végez a bírói bizottsági tag a jelöltről, aminek során kikéri a versenytársak és bírótársak véleményét a jelöltről mint versenyző, bíró és sportember.
 - d) A jelöltnek a szakágról legyen megfelelő ismerete, hogy azt a szabályoknak megfelelően tudja irányítani. Legyen erélyes, ne legyen részleghajló, idősebb tapasztalt vagy elismert

versenyzőket is tudja szabályoknak megfelelően irányítani, betartatni velük a rájuk is vonatkozó előírásokat.

4. Országos bajnokságon legalább 6, egyéb versenyen legalább 1 fő vezető bírónak kell dolgoznia (ez 2018-ban ajánlás, 2019-től kötelező).

2.4 Steel challenge bíróná válás feltételei

1. Az RM-ek a mentorok.
2. A legalább 35 ponttal rendelkező bíró kérheti az RM-é való minősítését, amit a bírói bizottsági tag és a szakágvezető közösen bírál el.

2.5 Gyorspont bíróná válás feltételei

1. A vezető bírók a mentorok.
2. A legalább 2 éves gyakorlattal, legalább 35 ponttal (ebből legalább 15 pont kiemelt versenyen) rendelkező bíró kérheti a vezető bíróná való minősítését, amit a bírói bizottsági tag és a szakágvezető közösen bírál el.
3. A lőlapok értékelése is része a bírói vizsgának.

2.6 Gyors kombinált bíróná válás feltételei

1. Legalább két versenyen részvétel versenyzőként
2. Legalább két versenyen részvétel felíróként.
3. Minden bíró mentor.

3 MDLSZ bírónak maradás feltételei

1. A bíró vezessen nyilvántartást a munkájáról, amit évente adjon le.
2. Ha a szakágban előírt minimális munkát (4 bírói pont) nem végezte el az adott évben, akkor lejjebb sorolódik a bírói besorolása.
3. Alapszintű bíró esetén a lejjebb sorolás azt jelenti ebben a fejezetben, hogy figyelmeztetésben részesül, és önállóan nem bírózhat a következő évben. Ha ekkor sem teljesíti a minimális feltételeket, akkor megszűnik bírónak lenni (ennek során a bírói tanfolyamon való részvételét igazoló oklevele megmarad, de a bírói igazolványt vissza kell adnia).
4. Előírhat a bírói bizottsági tag a szakág minden bírója számára kötelező továbbképzést.
5. A bíró köteles a bírói testület felé jelezni esetleges egészségi és/vagy mentális gondjait, elejét véve az esetleges hibás bíráskodásból adódó versenyt befolyásoló tényezőkről illetve felületes odafigyelése miatt bekövetkezett baleset megakadályozása végett.

3.1 IDPA bírónak maradás feltételei

1. Bírói pontok: minősítő versenyen 2, tier n versenyen $n+1$.

2. Lehetséges besorolások:
 - a) uSO (nemzeti bíró, uncertified Safety Officer)
 - b) SO (nemzetközi bíró, certified Safety Officer)
 - c) CSO (nemzetközi vezető bíró, certified Chief Safety Officer)

3.2 IPSC bírónak maradás feltételei

1. Bírói pontok: Level n versenyen n .
2. Lehetséges besorolások:
 - a) RO
 - b) CRO
 - c) RM
 - d) IROA RO
 - e) IROA CRO
 - f) IROA RM

3.3 IMSSU bírónak maradás feltételei

1. Országos Bajnokság 3 pont, egyéb versenyek 2 pont.
2. Lehetséges besorolások:
 - a) Bíró (RO)
 - b) Vezető bíró (Jury member)

3.4 Steel Challenge bírónak maradás feltételei

1. Országos Bajnokság 3 pont, egyéb versenyek 2 pont.
2. Lehetséges besorolások:
 - a) RO
 - b) RM

3.5 Gyorspont bírónak maradás feltételei

1. Országos Bajnokság és Kiemelt Verseny 3 pont, egyéb versenyek 2 pont.
2. Lehetséges besorolások:
 - a) Bíró
 - b) Vezető bíró
3. Minimum 6 pontot kell évente összegyűjteni.
4. Vezető bírónak maradáshoz kiemelt versenyen is kell dolgozni minden évben.

3.6 Gyors Kombinált bírónak maradás feltételei

1. Minden verseny 2 pont, amit a szakág vezet.
2. Lehetséges besorolások:
 - a) Versenybíró
 - b) Kiemelt Versenybíró
 - c) Vezetőbíró

4 Bíró képzések, továbbképzések szabályai

4.1 Bírói képzések

1. A bírói képzést a bírói bizottsági tag szervezi. Hazai versenyszámok esetén Toók László is szervezheti.
2. A képzés (minimum: szakág, helyszín, időpont, ár) megjelenik az MDLSZ honlapján.
3. A képzés végén vizsga van.
4. A képzés eredményéről .xls táblázat formátumban jelentést küld a főtitkárnak és a bírói bizottság elnökének a szervező.
5. A fenti eredmény alapján a főtitkár készíti el a bírói igazolványokat.
6. Az első tanfolyam megtartása előtt a bírói bizottsági tag a szakágvezetővel közösen megtervezi a tanfolyam részleteit, és ezt egyezteti a bírói bizottság elnökével.
7. Javaslatok a bírói képzéshez:
 - a) Szakágvezető bevonása.
 - b) A tanfolyam elején is felmérni a szabálytudást.
 - c) A biztonságra és az etikára is kitérni.

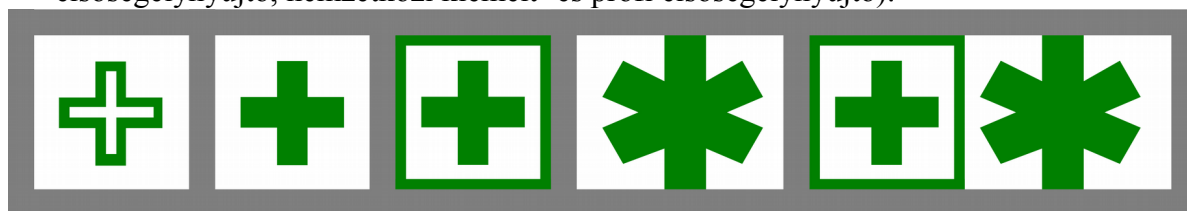
4.2 Nem kötelező továbbképzések

1. A bírói továbbképzést a bírói bizottsági tag szervezi.
2. A képzés (minimum: szakág, helyszín, időpont, ár) megjelenik az MDLSZ honlapján.
3. A képzés eredményéről .xls táblázat formátumban jelentést küld a főtitkárnak és a bírói bizottság elnökének a szervező.
4. A továbbképzés célja lehet speciális tudás átadása (pl. pályatervezés, felszerelésellenőrzés, stb.); magasabb bírói szinthez tartozó tanfolyam; új szabályok megismertetése; elsősegély oktatása vagy általános ismeretfrissítés.

4.3 Elsősegély tanfolyam

1. A józan ész, a 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet 15. § (3) és az 1.1.3-as pont arra buzdít, hogy a lövészversenyek tisztviselői képesek legyenek elsősegélyt nyújtani.

2. Elsősegély szempontból 4 kategóriába sorolhatóak a verseny tisztviselői:
 - a) Elsősegélynyújtó – Elsősegély-tanfolyamon sikeres vizsgát tett személy; a felszerelése azonnal elérhető és legalább nagy volumenű végtagvérzés csillapítására alkalmas; ismeri a lőtér elsősegély-felszerelésének helyét; minden tisztviselő ismeri az elérhetőséget; jellemzően más tisztséget is visel a versenyen.
 - b) Kiemelt elsősegélynyújtó – Speciális elsősegély-tanfolyamot (ideértve az RSZKK: Police Medic, MH: CLS, Defex/PTE-ÁOK: Combat/Team Medic, Nevada security: Combat/Close protection Medic, IROA: First Aid, Shooting Masters: Shooter Medic2, Globusz: Range Medic2, NKE: rendészeti elsősegélynyújtó, és minden legalább ilyen színvonalú egyéb képzést) elvégzett személy; a felszerelése azonnal elérhető és legalább kétféle módon alkalmas nagy volumenű végtagvérzés tartós csillapítására; ismeri a lőtér elsősegély-felszerelésének helyét; minden tisztviselő ismeri az elérhetőségét és az alternatív elérhetőségét; más tisztséget is viselhet a versenyen.
 - c) Nemzetközi kiemelt elsősegélynyújtó: olyan kiemelt elsősegélynyújtó, aki az adott szakág nemzetközi szervezete által elismert tanfolyamot végzett.
 - d) Profi elsősegélynyújtó: aki az 5/2006 (II.7.) EüM rendelet 2. mellékletének 2. pontjában leírt feltételeknek megfelel (szakképzett mentőápoló, mentőtiszt, orvos, mentőorvos a rendelet 2.4.1-es pontjában leírt felszereléssel); minden tisztviselő ismeri az elérhetőségét és az alternatív elérhetőségét.
3. A bírói igazolványon megjelenik, hogy milyen szintű elsősegélynyújtó az adott személy, a következő (3 mm magas) szürke kereten belüli ábrák egyikeként (balról jobbra: elsősegélynyújtó, kiemelt elsősegélynyújtó, nemzetközi kiemelt elsősegélynyújtó, profi elsősegélynyújtó, nemzetközi kiemelt- és profi elsősegélynyújtó):

4. Minden versenyen legyen elsősegélynyújtó, a nemzetközi és országos bajnokságokon legyen kiemelt elsősegélynyújtó, illetve (ha várhatóan 500 főnél több lesz a résztvevők száma) a rendeletekben (5/2006 (II.7.) EüM, 215/2004 (VII.13.) Korm. rendelet) előírt esetekben profi elsősegélynyújtó vagy esetkocsi. Ez 2018-ban javasolt, 2019-től kötelező. Javasolt ezen minimum szinteknél magasabb biztonságot nyújtani. A versenyrendező feladata megszervezni a személyi és tárgyi feltételeket.
5. A tanfolyamot elvégzett bírók önállóan jelezhetik a bírói bizottság elnökénél nyilatkozat formájában, hogy milyen szintű elsősegélynyújtóként számíthat rájuk az MDLSZ. Ha rendelkeznek releváns dokumentummal (pl. elsősegélynyújtó esetén jogosítvány), annak másolatát mellékeljék a nyilatkozathoz.

4.4 Kötelező továbbképzések

1. Előírhat a bírói bizottsági tag a szakág minden bírója számára kötelező továbbképzést.
2. A 4.2-es pontban leírtak ez esetben az alábbiakkal módosulnak:
3. A kiírás tartalmazza a határidőt, amíg el kell végezni a továbbképzést.

4. A megjelölt időpontig kötelező legalább 3 (különböző időpontban és különböző régióban megtartott) továbbképzést meghirdetni, és javasolt további legalább 2 képzést tartani (pl. nagyobb versenyek előtt közvetlenül).
5. Aki a megjelölt időpontig nem végezte el a továbbképzést, annak a bírói státusza felfüggesztésre kerül, majd az év végén törölődik. Felfüggesztése alatt nem számít bírónak, bírói pontot nem gyűjt, legfeljebb a pálya vezető bírónak segíthet.

4.5 Bírói képzések és továbbképzések finanszírozása

1. A bírói vizsga díja 5000 Ft/fő, a bírói továbbképzés nyilvántartási díja 2000 Ft/fő. Ezt az összeget be kell fizetni az MDLSZ számára.
2. A bírói képzés és továbbképzés egyéb költségei, és az ezt fedező díjak a szervező hatáskörében vannak.

5 Bírói nyilvántartások

5.1 Főtitkári nyilvántartás

1. A főtitkár nyilvántartja a kiadott bírói igazolványokat.

5.2 Bírói bizottsági tagok által vezetett nyilvántartás

1. A bírói bizottsági tagok nyilvántartják az adott szakág bíróit.
2. A nyilvántartás formája egységes .xls táblázat, a következő mezőkkel:
 - a) Név
 - b) MDLSZ ID
 - c) Telefonszám (nem kötelező megadni)
 - d) E-mail cím (nem kötelező megadni)
 - e) IDPA bírói minősítése
 - f) minősítés megszerzésének időpontja
 - g) utolsó továbbképzés időpontja
 - h) IPSC bírói minősítése
 - i) minősítés megszerzésének időpontja
 - j) utolsó továbbképzés időpontja
 - k) Steel Challenge bírói minősítése
 - l) minősítés megszerzésének időpontja
 - m) utolsó továbbképzés időpontja
 - n) IMSSU bírói minősítése

- o) minősítés megszerzésének időpontja
 - p) utolsó továbbképzés időpontja
 - q) Gyorspont bírói minősítése
 - r) minősítés megszerzésének időpontja
 - s) utolsó továbbképzés időpontja
 - t) Precíziós bírói minősítése
 - u) minősítés megszerzésének időpontja
 - v) utolsó továbbképzés időpontja
 - w) Gyors kombinált bírói minősítése
 - x) minősítés megszerzésének időpontja
 - y) utolsó továbbképzés időpontja
 - z) Elsősegélynyújtó minősítése
 - aa) minősítés megszerzésének időpontja
 - bb) utolsó továbbképzés időpontja
 - cc) megjegyzés
 - dd) ...
3. A tanfolyamok után azokat átvezetik a nyilvántartáson.
 4. Minden év elején bekérik a bírói pontgyűjtőket, ez alapján aktualizálják a nyilvántartást. Az aktualizált nyilvántartást elküldik a bírói bizottság elnökének (évente egyszer).
 5. A minimum feltételt nem teljesítő bírókat figyelmeztetik, a következő évben törlik (lásd 3. fejezet).

5.3 Hatáskörök

1. Természetesen a "bírói bizottsági tag" megnevezés a fentiekben azt a tagot jelenti, akit az adott szakág delegált, mindenki a saját szakágának bíróival foglalkozik.
2. A döntések azonnal végrehajthatóak, de fellebbezni lehet a következő feltételekkel:
 - a) 8 napon belül kell benyújtani e-mailben, a címzettek: a bírói bizottsági tag, a szakágvezető, a fegyelmi bizottság elnöke, bírói bizottság elnöke.
 - b) A benyújtáshoz képest 30 napon belül a szakágvezető, a fegyelmi bizottság elnöke, bírói bizottság elnöke meghallgatja a benyújtót és a bírói bizottsági tagot.
 - c) A meghallgatáshoz képest 30 napon belül a szakágvezető, a fegyelmi bizottság elnöke, bírói bizottság elnöke döntést hoz.

3. Jelen szabályzat 2018. március ...-tól érvényes visszavonásig az MDLSZ valamennyi bírójára.